

συνθέσεως τῶν ἐστέρων, ὅπως εἰς τὸ ὑπὸ ἀριθ. 8 δείγμα, εἰς τὸ ὄποιον μετὰ ἐπτάμηνον παραμονὴν αἱ ὀξειδώσιμοι οὐσίαι ἐδιπλασιάσθησαν.

Τὸ κυριώτερον σημεῖον τῶν παρατηρήσεών μας εἰς τὴν ὡς ἐνω ἔρευναν ἔγκειται εἰς τὸ γεγονός τῆς μεγίστης διαφορᾶς, ἡ ὅποια ὑπάρχει ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῶν ὀξειδωσίμων ὑλῶν εἰς τὰ ραφιναρισμένα καὶ τὰ φυσικὰ ἔλαια καὶ ὅπι τοσοῦτον τὸ ποσὸν τῶν ὀξειδωσίμων ὑλῶν εἰς τὰ ραφιναρισμένα ἔλαια εἶναι μικρότερον, ὅσον περισσότερον τέλειον ἔχει γίνει τὸ ραφινάρισμα.

RÉSUMÉ

Par suite de nos recherches sur la rancidité des huiles d'olive de Grèce, nous sommes arrivés à conclure que toutes les réactions colorantes (Vintilesco-Popesco, Kreis, Fellemburg) sont incapables de définir les huiles d'olives rances: l'odorat et le goût sont encore les meilleurs auxiliaires permettant de reconnaître si une huile est rance.

Cependant d'après nos recherches la réaction d'Issoglio peut servir à distinguer les huiles d'olive raffinées, des huiles d'olive naturelles parce que les matières oxydables, solubles dans l'eau (l'exprimées en oxygène pour cent grammes d'huile), sont en quantité plus faible dans les huiles raffinées, où elles sont comprises entre 0,00058 et 0,0063, tandis que dans les huiles naturelles elles sont comprises entre 0,01104 et 0,0544, sans que l'on puisse distinguer si les huiles naturelles sont rances ou non (dans une huile de la qualité extra, d'acidité en acide oléique, 0,5 avec un parfum exceptionnel, nullement rance les matières oxydable étaient 0,0352, tandis que dans une huile très rance avec acidité 7° les matières oxydables étaient 0,0193).

On peut alors conclure que les matières oxydables sont de deux sortes, matières oxydables solubles, constituant le parfum, et matières oxydables provenant de la décomposition des glycérides. Mais dans les huiles raffinées où toutes les matières oxydables sont éliminées, avec le temps et suivant le traitement plus ou moins complet qu'elles ont subi, ces matières seront reformées par la décomposition des éthers et elles seront en quantité d'autant plus grande que la rancidité sera elle même plus grande.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ. — Περὶ τοῦ ποσοτικοῦ προσδιορισμοῦ τῆς κινίνης εἰς σοκολατίδια ταννικῆς κινίνης,* ὑπὸ Ἀλβέρτου Ἰουστινιανοῦ καὶ Ἰωάννας Πιέρρη. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Γ. Ἰωακείμογλου.

Κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Φαρμακοποίαν (II Ἐκδοσις, 1924, σ. 82) ὁ ποσοτικὸς προσδιορισμὸς τῆς κινίνης εἰς τὰ σοκολατίδια δέον νὰ γίνεται ὡς ἔξῆς: «Ἐν διπλοῦν σοκολατίδιον ταννικῆς κινίνης κονιοποιεῖται ἐντὸς ἵγδιου συνανατριβόμενον μετ' ἴσο-

* A. JUSTINIANOS und J. PIERRY.—Über die Bestimmung des Chinins in Schokoladeplätzchen.

πλασίας χονδρής άμμου καὶ τὸ μῆγμα εἰσάγεται ἐντὸς χαρτίνου φυσιγγίου, ὅπερ τιθέμενον ἐπὶ τῆς συσκευῆς τοῦ Soxhlet ἐκχυλίζεται ἐπὶ δίωρον δὲ αἰθέρος πρὸς ἐντελῆ ἀποχωρισμὸν τοῦ βουτύρου τοῦ κακάου. Μετὰ ταῦτα τὸ φυσίγγιον ἔρησται, ἀποχωρίζεται ἐκ τούτου τὸ περιεχόμενον, ὅπερ μίγνυται μεθ' ὕδατος καὶ διαλύματος καυστικοῦ νατρίου πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀλκαλοειδοῦς δὲ αἰθέρος καὶ ζύγισιν αὐτοῦ».

Ἐπανειλημμένως ἐγένοντο ὑφ' ἡμῶν τυφλὰ πειράματα προσδιορισμοῦ κινίνης κατὰ τὴν ἀντόφω μέθοδον δι' ἀναμίξεως ταννικῆς κινίνης (περιεκτικότητος 33,9 % εἰς ἀλκαλοειδές) μετὰ σοκολάτας, εἰς ἣν ἀναλογίαν εὑρίσκονται ταῦτα καὶ εἰς τὰ σοκολατίδια, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁρθὸν ἀποτέλεσμα, καθ' ὅτι κατὰ τὰ πειράματα ταῦτα τὰ ληφθέντα ἀποτελέσματα δὲν συνεφώνουν μὲ τὸ ποσὸν τῆς προστεθείσης ταννικῆς κινίνης, καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τοὺς κάτωθι ἀριθμούς.

Προσετέθη	Ενρέθη
1) 0,680g ἀλκαλοειδές	0,620g
2) 0,06g ἀλκαλοειδές	0,049g

Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων εἶναι καταφανὲς ὅτι τὸ λάθος εἶναι μέγα. Τὸ λάθος ἔγκειται προφανῶς εἰς τὸν λίαν δύσκολον ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀλκαλοειδοῦς κατὰ τὴν παραλαβὴν αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀλκαλικοῦ διαλύματος δι' αἰθέρος. Κατὰ τὴν κατεργασίαν ταῦτην ἡ αἰθερικὴ στιβάς λαμβάνει ἐνίοτε μὲν σύστασιν γαλακτώματος, ὅπότε ὁ διαχωρισμὸς δὲν δύναται νὰ γίνῃ κανονικῶς, ἄλλοτε δὲ ἡ αἰθερικὴ στιβάς δὲν διαχωρίζεται διόλου. Ἐπίσης πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ταννικὴ κινίνη εἶναι κατὰ τὸ διπλάσιον διαλυτὴ εἰς αἰθέρα ἡ εἰς πετρελαϊκὸν αἰθέρα, ὥστε κατὰ τὴν ἀποβούτρωσιν μικρὸν μέρος αὐτῆς προσλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ αἰθέρος. Ἐκ τούτου προκύπτουν βεβαίως ἀπώλειαι. Ἐκ 0,1g. ταννικῆς κινίνης 100 κ. ἐ. αἰθέρος διέλυσαν 0,0192g, ἐν ṗ 100 κ. ἐ. πετρελαϊκοῦ αἰθέρος 0,0092g.

Κατόπιν διαφόρων δοκιμῶν κατελήξαμεν εἰς τὴν ἔξης μέθοδον. Δύο σοκολατίδια ταννικῆς κινίνης ἐκονιοποιήθησαν ἐντὸς ἵγδιου καὶ τὸ μῆγμα εἰσήχθη ἐντὸς χαρτίνου φυσιγγίου, τὸ ὅποιον ἐτέθη εἰς τὴν συσκευὴν τοῦ Soxhlet καὶ ἐξεχυλίσθη ἐπὶ τρίωρον διὰ πετρελαϊκοῦ αἰθέρος πρὸς ἐντελῆ ἀποχωρισμὸν τοῦ βουτύρου τοῦ κακάου. Μετὰ τοῦτο τὸ φυσίγγιον ἐξηράνθη καὶ ἐτοποθετήθη ἐκ νέου εἰς τὴν συσκευὴν τοῦ Soxhlet, ὃπου ἐξεχυλίσθη ἐπὶ 10ωρον δι' οἰνοπνεύματος 96 % πρὸς παραλαβὴν τῆς ταννικῆς κινίνης. Τὸ διάλυμα τῆς ταννικῆς κινίνης ἐν οἰνοπνεύματι ἐξητμίσθη ἐντὸς κάψης ἐπὶ ἀτμολούτρου μέχρι ξηροῦ καὶ μετὰ ταῦτα προστέθη καυστικὸν νάτριον 15 % (περίπου 10 κ. ἐ.) καὶ δλίγον ὕδωρ ἐντὸς τῆς κάψης πρὸς διάσπασιν τῆς ταννικῆς κινίνης.

Πρὸς παραλαβὴν τῶν τελευταίων ἰχνῶν ταννικῆς κινίνης ἐκ τοῦ χαρτίνου φυσιγγίου ἐκπλύνεται τοῦτο ἄπαξ δι' οἰνοπνεύματος. Πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀλκαλοειδοῦς παρελήφθη τοῦτο τρίς δι' αἰθέρος. Τὸ ποσὸν τοῦ αἰθέρος ἀνήρχετο εἰς 50 κ. ε. περίπου δι' ἐκάστην ἐκχύλισιν. Ἡ ἐκχύλισις συνεχίζεται οὕτως, ὥστε ἡ ὕδατικὴ στιβάς νὰ μὴ περιέχῃ οὔτε ἴχνος ἀλκαλοειδοῦς. Τὸ αἰθερικὸν διάλυμα τοῦ ἀλκαλοειδοῦς ἐξητμίσθη ἐντὸς προζυγισθείσης κάψης καὶ ἐξυγίσθη. Παρὰ τὴν ἐπιμελῆ ἐκπλυσιν τοῦ αἰθερικοῦ διαλύματος δι' ἀπεσταγμένου ὕδατος

πρόδες ἀπομάκρυνσιν ξένων ούσιῶν αἵ τιμαὶ τοῦ ζυγισθέντος ἀλκαλοειδοῦς εὐρέθησαν συνήθως ὑψηλότεραι τῶν πραγματικῶν. Ὡς ἐκ τούτου ἐδοκιμάσαμεν τὴν διάλυσιν αὐτοῦ ἐντὸς οἰνοπνεύματος καὶ τὴν ὁγκομέτρησιν αὐτοῦ μὲ N/10 διάλυμα ὑδροχλωρικοῦ δέξεος. Ὡς δείκτης ἐλήφθη διάλυμα Lacmoid.

Οἱ κάτωθι ἀριθμοὶ δεικνύουν τὸν περιορισμὸν τοῦ λάθους εἰς τὸ ἐλάχιστον δι' ὁγκομετρήσεως τοῦ ληφθέντος ἀλκαλοειδοῦς.

Σοκολατίδια	'Αλκαλοειδὲς		
	'Υπολογισθὲν		Ληφθὲν
	Σταθμικῶς	'Ογκομετρικῶς	
2	0,06 g	0,0746 g	0,06 g
2	0,06 g	0,0806 g	0,0605 g
2	0,06 g	0,0865 g	0,0584 g
2	0,06 g	0,0634 g	0,0597 g

Εἰς ἔτεραν σειρὰν σοκολατιδίων προσετέθη γνωστὸν ποσὸν ταννικῆς κινίνης (περιεκτικότητος 33,9 % εἰς ἀλκαλοειδὲς) καὶ ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἀλκαλοειδοῦς ἐγένετο κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον, τὰ ληφθέντα ἀποτελέσματα ἔχουν ως δέξης :

Σοκολατίδια	Περιεχομένη ποσότης ταννικῆς κινίνης	'Α λ κ α λ ο ε ι δ ἐ σ			Διαφορὰ μεταξὺ ὑπολογισθέντος καὶ ὁγκομετρικῶς προσδιορισθέντος
		'Υπολογ.	Ληφθὲν	'Ογκομ.	
2	0,106 γρμ.	0,0944	0,1092	0,0922	-2,2 χιλ.γρμ.
2	0,166	0,1162	0,1326	0,1185	+2,3 *
2	0,1832	0,122	0,1389	0,1180	-4 *
2	0,1013	0,094	0,092	0,0910	-3 *
2	0,1082	0,0960	0,1192	0,0930	-3 *

Νομίζομεν ὅτι ἡ ἄνω περιγραφεῖσα μέθοδος πρέπει νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν μέθοδον τῆς Ἑλληνικῆς Φαρμακοποίας.

Διὰ τὴν δοκιμασίαν Kerner ἀποχωρίζεται τὸ ἀλκαλοειδὲς ἐξ 60 σοκολατιδίων συμφώνως μὲ τὰ ἄνω ρηθέντα. Τὸ ληφθὲν ἀλκαλοειδὲς διαλύεται ἐντὸς ὑδροχλωρικοῦ δέξεος καὶ κατακρημνίζεται διὰ δευτέραν φορὰν διὰ καυστικοῦ νατρίου, ἵνα ληφθῇ ἐν καθαρῷ καταστάσει. Η μέθοδος Kerner δὲν δίδει ἐντελῶς ίκανοποιητικὰ ἀποτέλεσματα, εἶναι δὲ δύσκολος ἐν τῇ ἐφαρμογῇ της. Θὰ ἔπρεπε καὶ αὕτη νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ καλυτέρας μεθόδου.

Ἡ ἑργασία αὕτη ἐγένετο τῇ ὑποδείξει τοῦ κ. Γ. Ιωακείμογλου.

ZUSAMMENFASSUNG

Es wird ein Verfahren zur Bestimmung des Chinins in Schokoladeplätzchen beschrieben. Im Gegensatz zu der Griechischen Pharmakopöe nach der man nach dem Entfernen der Kakaobutter mit Äther die Pastillen direkt mit Lauge behandelt, werden hier die Schokoladeplätzchen

zuerst 3 Stunden lang mit Petroläther im Soxhletapparat extrahiert, weil Chinintannat sich im Petroläther weniger löst als in Äther. Die Hülse wird getrocknet und ca. 10 Stunden lang weiter im Soxhlet mit Alkohol extrahiert. Die alkoholische Lösung wird eingedampft, mit Lauge versetzt und dreimal mit Äther extrahiert. Die ätherischen Auszüge werden mehrmals mit Wasser gewaschen, eingedampft, getrocknet in Alkohol gelöst und der Rückstand mit n/10 HCl titriert. Als Indicator wurde Lacmoid verwendet. Kontrollanalysen zeigen, dass bei einem Gehalt von 60 mg Chinin in Form von Tannat in 2 Schokoladeplätzchen im Gewicht von 8 g, der Fehler der Methode + 0,5-1,6 mg Chinin beträgt.

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑ.—De la prédétermination du diagramme en charge des alternateurs*, *par M. Anastassiades*. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. K. Μαλτέζου.

M. Blondel dans sa première théorie¹, attribue la chute de tension dans un alternateur, entre la marche à vide et la marche en charge, d'une part à la réaction transversale dûe au courant watté, et d'autre part à la réaction directe dûe au courant dewatté. Il introduit donc dans le diagramme de l'alternateur, en plus de la constante s de fuites magnétiques de l'induit deux autres constantes τ et ϱ , qui pour un régime non saturé tiennent bien compte des phénomènes.

Pour un régime saturé, le coefficient ϱ correspondant à la réaction directe perd son caractère constant, par suite de la saturation progressive des inducteurs; au contraire le coefficient τ caractérisant un circuit magnétique composé principalement d'air, garde son caractère de constance pour tout régime.

La détermination expérimentale directe de τ serait trop délicate. En effet il faudrait mesurer l'angle entre la f. e. m. à vide et la tension aux bornes soit à l'aide d'un oscillographie, soit encore au moyen d'un tambour de Joubert².

Les différentes autres méthodes proposées³ pour cette mesure, ont pour effet de compliquer encore la question, tout en rendant les mesures moins exactes.

* M. ANASTASSIADES. — Ἐπὶ τοῦ προκαθορισμένου τοῦ διαγράμματος φορτίσεως τῶν ἐναλλακτήρων.

¹ BLONDEL, Industrie Électrique, 1899.

² BLONDEL: Loc. cit.

³ DOUGLAS J. A. I. E. E. 1927: HAGA Lum. Elec. 7, p. 329: HERSCOVICI R. G. E. 1924, DE PISTOYE Bull. Soc. Fran. Elec. 1928 (critique).